

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

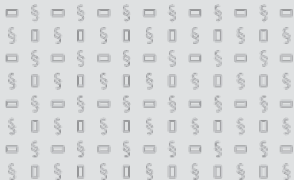
OTCOVSTVÍ ZÁKLADNÍ RODINNĚPRÁVNÍ STATUS

© Zdeňka Králíčková, 2008

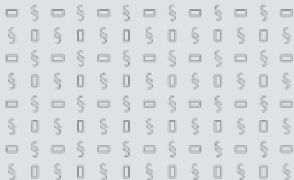
PRAMENY - hmotněprávní

- LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD (č. 2/1993 Sb.)
- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)
- ZÁKON O RODINĚ
z. č. 94/1963 Sb., ve znění zejména z. č. 91/1998 Sb.
- ZÁKON O SOCIÁLNĚPRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ
z. č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKON O MEZINÁRODNÍM PRÁVU SOUKROMÉM A PROCESNÍM
z. č. 97/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKON O MATRIKÁCH, JMÉNU A PŘÍJMENÍ
z. č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- PŘIPRAVOVANÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK
 - www.justice.cz
 - 2. část RODINNÉ PRÁVO

PRAMENY - procesněprávní

- OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD
z. č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKON O MEZINÁRODNÍM PRÁVU SOUKROMÉM A PROCESNÍM
z. č. 97/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů

LITERATURA

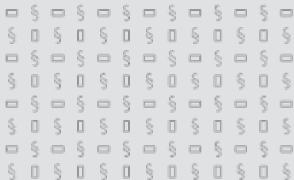
- *Hrušáková, M., Králíčková, Z.: České rodinné právo. 3. vyd. Brno: MU, 2006.*
- *Hrušáková, M. a kol.: Zákon o rodině. Komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005.*

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

MATER SEMPER CERTA EST, PATER INCERTUS.

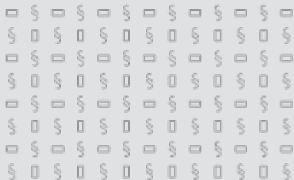
- římskoprávní zásada
- konstrukce zákonných vyvratitelných domněnek otcovství založených na pravděpodobnosti-

1. DOMNĚNKA OTCOVSTVÍ

§ 51 ZOR

- ZA OTCE SE POVAŽUJE MANŽEL MATKY, POKUD SE DÍTĚ NARODÍ ZA TRVÁNÍ MANŽELSTVÍ NEBO DO TŘÍSTÉHO DNE PO JEHO ZÁNIKU
- STATUSOVÝ VZTAH MANŽELSKÝ ZAKLÁDÁ OTCOVSTVÍ MANŽELA MATKY *ex lege*

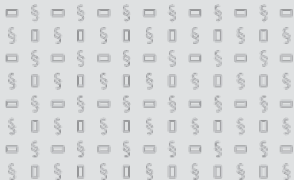

- vznik manželství = den uvedený v oddacím listu
- zánik manželství = den, který je:
 - uveden v úmrtním listu jako den smrti
 - uveden v rozsudku o prohlášení za mrtvého jako den smrti nebo den, který manžel nepřežil
 - vyznačen na rozsudku o rozvod manželství jako den právní moci
 - vyznačen na rozsudku o prohlášení manželství za neplatné jako den právní moci

narození dítěte do 180 dnů od uzavření manželství

- za otce se považuje manžel matky - automatický zápis do knihy narození dítěte
- významné **jen** pro popírání otcovství

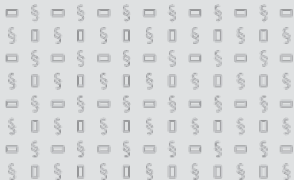
narození dítěte z asistované reprodukce

- za otce se považuje muž, která dal k umělému oplodnění souhlas - § 54/3 ZOR
- manželství není předpokladem - viz z. č. 20/1966 Sb., ve znění z. č. 227/2006 Sb.
- nerozhodné, zda došlo k
 - homologní či heterologní inseminaci
 - oplodnění vajíčka mimo tělo matky (děti ze zkumavky, IVF a ET)

POPÍRÁNÍ 1. DOMNĚNKY

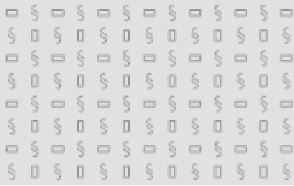
- **AKTIVNÍ LEGITIMACE OTCE**
 - do 6 měsíců ode dne, kdy se dozvěděl, že se jeho manželce narodilo dítě
- **AKTIVNÍ LEGITIMACE MATKY**
 - do 6 měsíců od porodu
- **AKTIVNÍ LEGITIMACE NEJVYŠŠÍHO STÁTNÍHO ZÁSTUPCE**
 - po 6 měsících, není vázán podněty kohokoli

2. DOMNĚNKA OTCOVSTVÍ

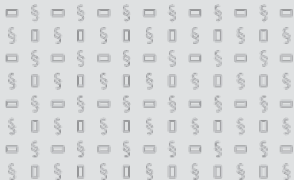
§§ 52 - 53 ZOR

- ZA OTCE SE POVAŽUJE MUŽ, KTERÝ BYL URČEN SOUHLASNÝM PROHLÁŠENÍM MATKY A MUŽE, KTERÝ SE OTCEM CÍTÍ
- SOUHLASNÉ PROHLÁŠENÍ lze učinit:
 - kdykoli za života dítěte, i před porodem
 - na matrice nebo na soudě

POPÍRÁNÍ 2. DOMNĚNKY

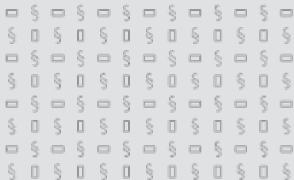
- **AKTIVNÍ LEGITIMACE OTCE A MATKY**
 - do 6 měsíců od souhlasného prohlášení
 - lhůta neskončí do 6 měsíců od porodu
 - **AKTIVNÍ LEGITIMACE NEJVYŠŠÍHO STÁTNÍHO ZÁSTUPCE**
 - po 6 měsících, není vázán podněty kohokoli
 - kdykoli - hrozba obchodu s dětmi
- § 62a ZOR

3. DOMNĚNKA OTCOVSTVÍ

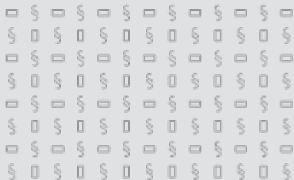
§ 54 odst. 1 a 2 ZOR

- ZA OTCE SE POVAŽUJE MUŽ, KTERÝ S MATKOU DÍTĚTE SOULOŽIL V TZV. KRITICKÉ DOBĚ, POKUD JEHO OTCOVSTVÍ ZÁVAŽNÉ OKOLNOSTI NEVYLUČUJÍ

tzv. kritická doba

- doba, od které do narození neprošlo méně než 180 dnů a více než 300 dnů

závažné okolnosti otcovství vylučující

- neplodnost
- skutečnost, že matka souložila s více muži
 - prokázání soulože s více muži nepostačí
 - nutné provést dokazování znaleckými posudky
 - genetika (pravděpodobnost 99,999 %)
 - hematologie
 - antropologie
 - sexuologie
 - gynekologie a porodnictví

URČOVÁNÍ OTCOVSTVÍ PODLE 3. DOMNĚNKY

- výhradně v soudním řízení sporném
- aktivní legitimace k podání žaloby:
 - matka
 - pravděpodobný otec
 - dítě
- kdykoli za života dítěte
- konstitutivní statusový rozsudek a stanovení výživného pro dítě